

از بخش سرطان بیمارستان پهلوی

آخرین تقسیم بندی سرطان پستان یا تقسیم بندی T.N.M.

* دکتر سهیل مجد

مدتها بود احساس میکردید تقسیم بندیهای جدیدی برای سرطانهای اعضاء مختلف بدن مورد احتیاج است و تقسیم بندیهای متنوعی که امروزه بکار میروند ناکامل بودن خود را بخوبی نشان داده اند.

اعضایی که بیشتر وزودتر از همه شامل تقسیم بندی شده اند آنهایی هستند که تقریباً در قسمت خارجی سطح بدن قرار گرفته و یا دسترسی بدانها نسبتاً آسانتر است و سر دسته این نوع سرطانها سرطان پستان است.

باید متذکر گردید که قبل از کنگره سرطان لندن - سازمان بهداشت جهانی و کمیته سرطان وابسته آن از لحاظ پیشرفت موضعی تمام سرطانها را بچهار قسمت تقسیم نموده بودند $T_1 T_2 T_3 T_4$ که در T_1 تومور متحرک بدون انتشار و پیشرفت موضعی و T_4 که تومور کاملاً باعضاء مجاور چسبیده بود.

در همین زمینه بعداً کمیته آمار و تقسیم بندی وابسته به UICC تقسیم بندی بالینی جدیدی را جهت سرطان پستان و حنجره پیشنهاد نمود که بعدها باید ملاک و مأخذی برای تقسیم بندی سایر تومورهای سرطان قرار گیرد تقسیم بندی که نگارنده به توضیح و انتشار آن مبادرت میورزد در کنگره سرطانی ژانویه ۱۹۶۰ لندن مورد قبول واقع گردیده و امروزه در مراکز مبارزه با سرطان مورد استناد است و بنام تقسیم بندی سیستم TNM خوانده میشود (T مخفف تومور N مخفف Node یعنی غده لنفاوی و M مخفف متاستاز میباشد) و بطور جامعتری T یعنی حالت موضعی تومور اولیه از لحاظ پیشرفت مستقیم، N یعنی حالت غده لنفاوی از لحاظ انتشار ظاهری و بالینی، M متاستازهای دوردست خارج از پستان - کبد - استخوان و غیره.

حالت تومور بچهار قسمت تقسیم میشود که تقریباً مطابقت با پیشنهاد WHO مینماید و ترتیب عبارتند از $T_1 T_2 T_3 T_4$.

علامت N فقط يك توصیف بالینی است بر حسب اینکه گانگلیون غیر محسوس N_0 محسوس N_1 و یا چسبیده N_2 باشد.

* رئیس درمانگاه بخش سرطان

N_3 موردی است که کانگلیون فوق ترفوه محسوس باشد بنابراین بچهار قسمت تقسیم

میشود $N_0N_1N_2N_3$

صرفنظر از آنکه آیا کانگلیون از لحاظ آزمایش میکروسکوپی آلوده است و یا اخیراً بعد از عمل جراحی آلوده بودن آنها ثابت گردید $N+$ است و اگر منفی باشد مطابق حالت بالینی غده لنفاوی نامگذاری میگردد .

همچنین M که علامت متاستاز است فقط يك تعريف بالینی است شما وقتی بیمار را از لحاظ بالینی معاینه نمودید و دلیلی بر متاستاز در کبد و یا استخوانها نیافتید M_0 است و اگر یافتید $M+$ است .

شما بیمارانی را خواهید یافت که وضع بالینی آنها با یکی از حالات مختلف M, N, T تطبیق مینماید وقتی وضع بیمار از لحاظ TNM مشخص گردید میتوان براحتی او را در یکی از چهار درجه بندی بالینی گروه بندی نمود .

مثلاً بیماریکه توموری در پستان دارد که اندازه قطر آن از پنج سانتیمتر کمتر بوده و نوک پستان را بداخل نکشیده است و چسبندگی به عضلات سینه و پوست ندارد - غده لنفاوی محسوس ندارد متاستاز در دست ندارد درجه يك با $Stage I$ است .

برعکس بیماری که تمام مشخصات فوق را داشته و يك متاستاز در ریه دارد $Stage IV$ است . تقسیم بندی فوق محدودیتهایی را برای عمل جراحی قائل است مانند حالت $Peau d' Orange$ پوست که اگر زیاد و یا دورتر از تومور اصلی باشد به $Stage III$ میرود که از عمل جراحی بطور قطعی باید صرفنظر نمود. رویهمرفته این تقسیم بندی میدان دید وسیع تری داشته و محققاً نتایجی که برای بیماران گرفته میشود بهتر خواهد بود .

تقسیم بندی فوق مؤکداً توصیه شده است آمارها و انتشارات عملی باید مطابق با آن باشد تا مورد استناد و قبول مزاکر و مجامع بین المللی قرار گیرد .

تقسیم بندی سیستم T.N.M

ژانویه ۱۹۶۰ میلادی

T-Tumor

- TI - توموری که دوسانتیمتر یا کمتر از آن در طول ترین قطرش باشد .
- پوست سالم است (غیر از بیماری Paget که محدود به نوک پستان باشد) ..
- عدم کشیدگی نوک پستان بداخل .
- عدم چسبندگی به عضلات سینه

- عدم چسبندگی به جدار قفسه سینه
- T₂ - توموری که طویل ترین قطرش بین ۵-۲ سانتیمتر باشد .
یا چسبندگی به پوست بطور نا کامل موجود باشد - پوست فرورفته^۱ یا مهار شده^۲
یا بیماری Paget که از نوک پستان^۳ تجاوز نموده باشد .
- عدم چسبندگی به عضلات سینه
- عدم چسبندگی به جدار قفسه سینه .
- T₃ - تومور بین ۱۰-۵ سانتیمتر در طویل ترین قطرش .
یا چسبندگی به پوست بطور کامل (زخم یا انفیلتراسیون) موجود باشد .
یا Peau d' Orange در ناحیه تومور موجود باشد .
یا چسبندگی به عضلات سینه بطور کامل یا نا کامل موجود باشد .
- عدم چسبندگی به جدار قفسه سینه
- توضیح - چسبندگی نا کامل به عضلات سینه یعنی در مواقع انقباض عضلات فوق حرکت تومور محدود شود.
- T₄ - تومور بزرگتر از ۱۰ سانتیمتر در طویل ترین قطرش باشد .
- چسبندگی به پوست یا Peau d' Orange دورتر از تومور اصلی ونه دورتر از حدود پستان موجود باشد .
- چسبندگی به جدار قفسه سینه موجود باشد .
- توضیح - جدار قفسه سینه شامل دنده ها عضلات بین دنده و عضله دندانه قدامی است و شامل عضلات سینه نمی شود .
- N = غده های لنفاتیک ناحیه^۴
- N₀ - محسوس نبودن غدد لنفاوی در همان طرف^۵
- N₁ - وجود غده لنفاوی متحرك در زیر بغل همان طرف .
- N₂ - وجود غدد لنفاوی غیر متحرك يك غده چسبیده بدیگری و یا چسبیده بدیگر عناصر
- تشریحی .
- N₃ - غده لنفاوی متحرك یا غیر متحرك در ناحیه فوق ترقوه همان طرف .

1- Dimpeled

2- Tethered

3- Nipple

4- Regional Lynph Nodes

5- Homolateral

- تورم بازو .

توضیح - تورم بازو ممکن است به علت انسداد مجاری لنفاوی حادث شود درچنین وضعی ممکن است غده‌های لنفاوی محسوس نباشند .

متاستازهای دوردست M

M_0 - بمعنی عدم وجود متاستاز دور دست است .

M - متاستازهای دوردست شامل - انتشار مستقیم به پوست دورتر از پستان مبتلا بسرطان و انتشار به پستان مقابل و در تمام حالاتی که علائم بالینی و بایر توشناسی متاستاز به ریه، پرده‌های جنب، استخوانها و یا کبد را ثابت نماید .

تقسیم بندی بالینی

تقسیم بندی بالینی ذیل پیشنهاد شده است .

Stage I - توموری است که حداکثر قطرش پنج سانتیمتر باشد (T_1 یا T_2) چسبندگی به پوست موجود نیست (T_1) یا ناکامل است (T_2) .

نوک پستان ممکن است بداخل کشیده شده باشد (T_2) یا بیماری Paget موجود باشد .

($T_1 - T_2$)

- چسبندگی به عضلات سینه موجود نیست ($T_1 - T_2$)

- چسبندگی به قفسه سینه موجود نیست ($T_1 - T_2$)

- غده‌های لنفاوی زیر بغل همان طرف محسوس نیست (N_0)

- متاستاز دوردست موجود نیست (M_0)

درجه دو یا Stage II

- توموری است تا پنج سانتیمتر یا کمتر از آن ($T_1 - T_2$)

- چسبندگی به پوست موجود نیست (T_1) یا ناکامل است (T_2)

- نوک پستان ممکن است بداخل کشیده شده باشد (T_2) یا بیماری Paget موجود

باشد ($T_1 - T_2$)

- چسبندگی به عضلات سینه موجود نیست ($T_1 - T_2$)

- چسبندگی به جدار قفسه سینه موجود نیست ($T_1 - T_2$)

- غده‌های لنفاوی زیر بغل همان طرف قابل لمس ولیکن متحرکند (N_1)

- متاستاز دوردست موجود نیست (M_0)

درجه سه یا Stage III

قطر تومور بیشتر از پنج سانتیمتر باشد ($T_3 - T_4$) یا چسبندگی به پوست کامل باشد (T_3)

- یا انتشار به پوست دورتر از تومور اصلی رفته باشد (T_4)
- یا در ناحیه تومور Peau d'Organge موجود باشد (T_3)
- یا Peau d'Organge دورتر از تومور رفته باشد (T_4)
- چسبندگی به عضلات سینه بطور کامل یا ناکامل موجود باشد (T_3)
- چسبندگی به جدار قفسه سینه موجود باشد (T_4)
- غده های لنفاوی همان طرف غیر متحرك باشند (N_2)
- تورم بازو موجود باشد .
- غده های لنفاوی فوق ترقوه همان طرف قابل لمس یا غیر متحرك باشند (N_3)
- متاستاز دوردست موجود نباشد (M_0)
- درجه چهار یا Stage IV
- متاستاز دوردست موجود باشد (M_+) بدون توجه به تومور اصلی و یا غدد لنفاوی.

مأخذ ومدارك:

- I - Seventh International Cancer Congress
- II - U.I.C.C انتشارات
- III - کنفرانسهای بیمارستان رویال مارسدن لندن -